فهرست مطالب

سخن ناشر ۹
دیباچه ۱۱

فصل اول: مفاهیم و نظریه‌ها

درآمد ۱۷
۱) مفاهیم ۲۱
یک) فراغت ۲۱
الف) کاربردهای مفهوم فراغت ۲۶
ب) ویژگی‌های فراغت در جهان مدرن ۲۹
ج) گونه‌های مختلف گذران فراغت ۳۱
دو) سرگرمی ۳۴
سه) سایر مفاهیم مربوط ۴۱
چهار) نیاز ۴۶
پنج) کار ۵۰
شش) کار و فراغت ۵۱
۲) گونه‌شناسی نظریه‌های فراغت ۵۴
یک) نظریه‌های انسان‌گرا ۵۵
دو) نظریه‌های روان‌شناختی ۵۹
الف) پیشینه طرح فراغت در نظریه‌های روان‌شناختی ۵۹
ب) نظریهٔ نیاز ۶۰
ج) نظریه لذّت‌جویی ۶۲
د) نظریه‌های کارکردی روانی ۶۴
اول) تخلیهٔ هیجانات ۶۵
دوم) رهایی‌یابی و جبران ۶۶
سوم) غفلت‌زایی و سازگاری ۶۷
چهارم) خود برون‌فکنی ۶۸
پنجم) ارضای حسّ آرمان‌خواهی ۶۸
ششم) تعالی‌یابی شبه‌مذهبی ۶۹

هفتم) کمال‌بخشی و هویت‌زایی ۷۰
هشتم) روان‌درمانی ۷۲
نهم) جانشین‌پذیری ۷۲
دهم) سایر کارکردها ۷۳
سه) نظریه‌های جامعه‌شناختی ۷۴
الف) نظریه‌های ساخت‌گرا ۷۵
اول) کاهش ساعات کار ۷۶
دوم) کاهش موقعیت کار ۷۷
سوم) وقوع برخی تحوّلات زمینه‌ای ۸۰
چهارم) ظهور برخی بحران‌های تمدّنی ۸۱
ب) نظریه‌های کارکردگرا ۸۵
اول) جامعه‌پذیری ۸۶
دوم) بسط و تقویت ارتباطات ۸۸
سوم) خلسه‌آفرینی و بی‌خودشدگی جمعی ۸۹
چهارم) داشتن کارکردهای اقتصادی ۹۰
پنجم) داشتن کارکردهای سیاسی ۹۲
ششم) سایر کارکردها ۹۲
ج) کژکارکردهای صنعت فراغت ۹۳
اول) کژکارکردهای فرهنگی- اجتماعی ۹۴
دوم) کژکارکردهای اقتصادی ۹۵
سوم) کژکارکرهای سیاسی ۹۵
د) نظریهٔ کنش متقابل ۹۶
ه) نظریه‌های انتقادی ۹۷
چهار) نظریه‌های روان‌شناختی - اجتماعی ۱۰۰
پنج) نظریه‌های هنجاری ۱۰۱
شش) نظریه‌های فراغت زنان ۱۰۳
نتیجه‌گیری ۱۰۷

فصل دوم: اسلام و فراغت و تفریح

درآمد ۱۱۱
۱) اسلام و فراغت و تفریح ۱۱۱
۲) جایگاه فراغت در زیست‌جهان مؤمنانه ۱۱۷
۳) مبنای هنجاری فراغت و تفریح ۱۲۲
۴) مفروضات نظری الگوی هنجاری فراغت و تفریح ۱۲۸

۵) فراغت و تفریح در آیات و روایات ۱۳۰
یک) ادلهٔ ترغیبی و تجویزی ۱۳۰
الف) اصل داشتن فراغت ۱۳۰
ب) مذمّت کار و تلاش بی‌وقفه ۱۳۱
ج) کمیّت فراغت ۱۳۲
د) نحوهٔ استفاده از فراغت ۱۳۲
ه) تقسیم اوقات ۱۳۴
و) ترغیب صریح به اشتغالات فراغتی ۱۳۶
ز) ترغیب ضمنی به اشتغالات فراغتی ۱۴۰
ح) سیره عملی معصومان علیهم‌السلام ۱۴۵
دو) ادلّه تحذیری و تحریمی ۱۴۷
الف) برحذرداشتن از اشتغالات فراغتی ۱۴۷
ب) مذمّت اشتغال به امور فراغتی و تفریحی ۱۵۰
ج) آثار منفی اشتغالات فراغتی ۱۵۵
د) مذمّت زیاده‌روی در اشتغالات فراغتی ۱۵۷
ه) برحذر داشتن از برخی منابع حصول شادی ۱۶۰
نتیجه‌گیری ۱۶۱

فصل سوم: اسلام و فراغت و تفریح

درآمد ۱۶۵
۱) فراغت و تفریح در فتاوای فقهی ۱۶۵
۲) فراغت و تفریح در اندیشهٔ متفکّران مسلمان ۱۶۷
یک) ابونصرفارابی ۱۶۸
دو) اخوان الصفا ۱۶۹
سه) جلال‌الدین بلخی ۱۷۰
چهار) امام محمّد غزالی ۱۷۱
پنج) محمّدعلی لاهیجی ۱۷۲
شش) فاضل گروسی ۱۷۴
هفت) محمّد قطب ۱۷۵
هشت) احمد شلبی ۱۷۵
نه) محمّدحسین فضل الله ۱۷۶
ده) مرتضی مطهری ۱۷۷
یازده) محمّدحسین بهشتی ۱۷۷
دوازده) علی حسینی خامنه‌ای ۱۷۸

سیزده) محمّدهادی معرفت ۱۸۰
چهارده) محمّدتقی جعفری..... ۱۸۱
پانزده) ناصرمکارم شیرازی ۱۸۱
شانزده) محمّدابراهیم جناتی..... ۱۸۲
هفده) محمّدتقی مصباح یزدی..... ۱۸۳
هجده) سیدکاظم حائری..... ۱۸۴
نوزده) حمید پارسانیا ۱۸۵
۳) ملاک‌های مستفاد از یافته‌های دین‌پژوهان ۱۸۵
۴) سیرهٔ عملی علمای اسلام ۱۸۸
۵) سیرهٔ عملی متشرعان ۱۹۰
۶) فراغت و تفریح در اسناد رسمی نظام اسلامی ۱۹۶
نتیجه‌گیری ۲۰۰

فصل چهارم: جمع‌بندی، نتیجه‌گیری و پیشنهادات

۱) چالش‌های موجود در سازمان‌دهی اوقات فراغت در ایران..... ۲۱۱
یک) چالش‌های نظری و رویکردی ۲۱۱
دو) چالش‌های فرهنگی و اجتماعی ۲۱۱
سه) چالش‌های برنامه‌ریزی و مدیریت گذران اوقات فراغت ۲۱۲
۲) توصیه‌ها و پیشنهادها به مدیران فرهنگی..... ۲۱۳
۳) پیوست‌ها ۲۱۶
پیوست نخست) مبنای حقوقی فراغت ۲۱۶
پیوست دوم) مصوّبات شورای عالی انقلاب فرهنگی ۲۲۰
پیوست سوم) پیشینه و ادبیات پژوهشی موضوع ۲۲۴
الف) کتاب ها..... ۲۲۴
ب)مقالات..... ۲۲۷
ج) پایان نامه‌ها ۲۳۰
پیوست چهارم) موضوعات پیشنهادی برای مطالعه و پژوهش..... ۲۳۱
کتابنامه..... ۲۳۳